Minnesanteckningar Chefs- och Professorsmöte 2019-11-06

Information från Föreningen för Klinisk Mikrobiologi (FKM)

Martin Sundqvist informerade om FKM och vilka aktuella frågor som styrelsen arbetar med. Dessa innefattar arrangemang av vårmötet/infektionsveckan, bevakning av ST-utbildning, samordning och stimulering av kursverksamhet, bevakning av medlemmars intressen via deltagande i SLF och SLS, remisshantering, IT-frågor, rekommendera metoder, samt representation i nationella projekt (GENSAM, GMS, etc.).

Håkan Janson, informerade kort om kommande möten. Uppsala arrangerar infektionsveckan/mikrobiologiskt vårmöte 2020. NSCMID arrangeras i Stockholm under hösten 2020 som även håller i infektionsveckan/mikrobiologiskt vårmöte 2021.

FKM är representerade i NSCMID och ESCMID och strävar efter att fördjupa samarbetet. Det anordnas också observership studiebesök till ESCMID collaborative centres i världen, vilket är ett bra sätt att träffa kollegor från andra länder – anmäl gärna ert laboratorium att bli ett sådant centrum via https://www.escmid.org/profession_career/observerships_collaborative_centres/

Ett annat mål för FKM är att stimulera och sprida engagemanget bland medlemmarna, fortsätta arbeta med integrationen mellan infektion och mikrobiologi, lyfta frågan om de elektroniska kommunikationssystemen till beslutande nivå samt att verkligen få till de rekommenderade metoderna.

Utmaningar finns. Det är svårt att hitta medarbetare till nationella grupper inom kunskapsstyrning (NPO,NAG, SVF) och STRAMA-initierade projekt samt Folkhälsomyndighetens grupper och projekt. Detsamma gäller roller för och samordning av referensgrupper samt vidareutbildning.

Utbildningsutskottet i FKM informerar

Åsa Gylfe informerade om FKMs utbildningsutskott. Utskottet behöver fler medlemmar. Intresserade är välkomna att anmäla sig till Åsa.

Tre studierektorsmöten har hållits det senaste året. På det senaste togs det bl a upp att det är svårt att få till randningar i Uppsala-Stockholmsområdet. Det är en viktig fråga att lösa och utbildningsutskottet hjälper gärna till. Den ekonomiska ersättningen vid randning är ett stort problem för vissa av universitetslaboratorierna och det underlättas inte av att avtalen för ersättning ser olika ut på olika orter.

Utbildningshemsidan på mikrobiologi.net. Helt nyskapad sida med länkar till diverse kurser. Det är fortsatt viktigt att de klinisk mikrobiologiska laboratorierna anordnar kurser. 2019 och 2021 arrangeras en kurs i mikrobiologisk metodik av Karolinska Universitetslaboratoriet, 2020 är det kursen klinisk virologi som arrangeras av Sahlgrenska. Dessa kurser finansieras av Socialstyrelsen.

Sidoutbildning i Klinisk Mikrobiologi vid Folkhälsomyndigheten kommer framöver att hållas en gång per år men antalet platser fördubblas till åtta.

Infektionsläkarnas kurser (förutom Tropikmedicin) är tillgängliga för ST-läkare från klinisk mikrobiologi. När det gäller parasitologi finns flera bra europeiska kurser. På önskelistan finns kurser i mykologi respektive biosäkerhet. Socialstyrelsen kommer bara att finansiera en kurs per år vilket innebär att övriga kurser måste finansieras med deltagaravgifter. Det finns möjlighet att ansöka om ett bidrag från FKM à 10 000 kr för att kunna arrangera ST-kurser.

På hemsidan finns även en ST-checklista och ST-bedömningsmallar. Det har dragits en gång en nationell webbinarie-utbildning som är öppen för alla. Webbinarierna hålls via Skype för företag.

Det saknas en svensk ST-tenta i mikrobiologi. UEMS håller på att ta fram en europeisk ST-tenta i klinisk mikrobiologi. Premiär till ECCMID 2020. Frågor samlas in och väljs ut av en arbetsgrupp. Skicka gärna in frågor till Hilpi Rautelin, Uppsala.

SPUR inspektörer och samordnare: Gordana Bogdanovic är av LIPUS utsedd SPUR-samordnare. Förutom Gordana finns tre mikrobiologiska SPUR-inspektörer.

Bastjänstgöring (BT) införs den 1/7 2020. Läkarexamen erhålls efter 6-årig läkarutbildning. Regionerna utformar BT utifrån Socialstyrelsens BT-förskrifter som kommer i maj 2020.

Fortbildning: Webbinarierna samt länkar till SLS, SLF samt svensk förening för allmänmedicin finns även de på websidan. För kännedom så har SLF har anmält Sverige till EU-kommissionen eftersom de anser att arbetsgivarna inte uppfyller uppsatta fortbildningsmål.

Redovisning av tjänsteenkät

Afamia Jabbour redovisade preliminärt resultat av den tjänsteenkät som skickades ut inför ChoP-mötet. Syftet var att skapa en bättre uppfattning om antalet arbetande läkare inom klinisk mikrobiologi och på så sätt räkna ut hur många ST-läkare som behövs. 20 laboratorier har svarat, vilket är majoriteten av laboratorierna i Sverige.

Det finns för närvarande ca 52 ST-läkare plus ca 125 specialister. 63% av ST-läkarna finns på universitetslaboratorierna. Enkätens svar kompletteras under hösten och kommer sammanställas och bearbetas till en kortare rapport som kommer publiceras via mikrobiologi.net i februari 2021

Gruppdiskussioner kring fortbildning

Nedanstående frågor diskuterades i mindre grupper och här redovisas några synpunkter och frågor som dök upp:

Har vi tillräckligt många specialister idag?

Lärosätena har inte tillräckligt med resurser medan regionlaboratorierna kanske har det.

Utnyttjas befintliga resurser på rätt sätt?
Vad gör läkarna på lab? Hur utbildar vi multidisciplinära lab? Ska konsultfunktion ingå? Kliniska mikrobiologer måste vara tillgängliga, men kanske inte behöver vända plattor i samma utsträckning som tidigare.

Saknas någon kompetens?
Ska exempelvis bioinformatik ingå i ST-utbildningen?

Hur behåller och utvecklar vi kompetens hos specialister
Uppdrag för fortbildning kopplad till referenslabsfunktionen? Webbinarierna är bra men fyller kanske inte fortbildningsfunktionen. Hur och var ska fortbildningar hållas? Försök att fördjupa samarbetet med SILF? Åka på fysiska utbildningar? Om vi själva ska ta på oss att hålla i utbildningar så räcker de 150 ST-läkarna och specialisterna kanske inte till. Att inom laboratoriemedicin skapa en plattform för att hålla högkvalitativa utbildningar? Fortbildningskrav från föreningen? Poängsättning av olika fortbildningar och krav på hur många poäng ska uppnås per år.

FKMs styrelse tackar för många bra inspel och synpunkter och kommer ta med sig dessa till kommande årets styrelsearbete.

Mässling (Maria Rotzén Östlund)
Inkubationstiden är 10-11 dagar (max 18 dagar). Initialt inga typiska symptom. Utslagen kommer 3-4 dagar efter symptomdebut. Mässling är mycket smittsamt (luftburen smitta) ungefär 4 dagar före och 4 dagar efter utslagsdebut. Ca hälften av fallen leder till stora smittskyddsåtgärder.

Mer än 95% av befolkningen i Sverige är vaccinerade med både första och andra dosen, viket leder till relativt få sekundärfall.

För att kunna begränsa utbrotten och få en effektiv smittspårning är det viktigt med snabba svar, inte minst för pga ett kort tidsfönster för att hinna ge profylax samt för att utesluta mässling.

Initialdiagnostiken bör innehålla detektion och differentiering mellan vaccinstam och icke-vaccinstam. Folkhälsomyndigheten har en sådan PCR.

Tularemi (Anders Johansson)
Årets tularemiutbrott med särskilt fokus på diagnostiken. Hög feber och svullna lymfkörtlar är typiska symptom. I år har 957 fall från vecka 27 med topp vecka 31-32 konstaterats. Det kommer in ca 100 PCR-prov per vecka under toppveckorna till Refernslaboratoriet vid NUS, Umeå. Ca 70% är positiva under toppen. Serologin mer utjämnad över säsongen men med fler prov per vecka.

Det finns risk för laboratoriesmitta oavsett vilken underart av *Francisella tularensis* som hanteras. Blododlingar från tularemipatienter blir inte positiva innan 3-4 dagar. Det är därför ur laboratoriesmittsamhetssynpunkt relativt riskfritt att hantera blododlingar i säkerhetsbänk i smittskyddsklass 2 om de blir positiva innan dag 3. *F. tularensis* växer inte heller fram på plattor som inkuberats i 2 dygn varför det är relativt säkert att hantera sådana plattor.

Avslutande diskussion

Martin Sundqvist avslutade mötet och tackade för dagen.

Vid protokollet: Håkan Janson, vetenskaplig sekreterare FKM